

ISKRA

17. OKT.

1970

LETO VIII

STEV. 38.

TEDENSKO GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRIJA ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO, KRANJ

Iskra v znamenju Sodobne elektronike

Na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani so zaključili 17. sejem sodobne elektronike, ki je trajal od 6. do 11. oktobra. Površina prek 8000 kvadratnih metrov razstavnih prostorov je bila do kraja zasedena. Razstavljalo je 261 podjetij, od tega 38 domačih in 223 tujih iz 19 držav.

ELEKTRONIKA — SINONIM ZA NAPREDEK

Razstava je bila brez dvoma izredno zanimiva tako za strokovnjake, kot za laike. Letošnji sejem Sodobna elektronika je potrdil, da to ni razstava zaradi razstave, ali razstava samo za ozek krog strokovnjakov. Sejem Sodobna elektronika je postal eden izmed največjih manifestacij (v obliki razstave, posvetovanj ipd.) v Evropi.

Ponosni smo lahko, da si naša družba tako zelo prizadeva v smeri elektronike, saj postaja elektronika sinonim za napredek. Razstava sodobne elektronike ni prikazovala le izdelkov, temveč tudi uporabo le-teh. Videli (in spoznali) smo lahko, da je elektronika prodrla v neštete

vsakdanje naprave in predmete vsepovsod okrog nas, kamor se ozremo — od gospodinjskih aparatov, telefonov in televizorjev pa do najmodernejših elektronskih naprav v prometu in medicini.

JUGOSLOVANSKI ELEKTRONSKI GIGANT OPRAVICIL SVOJ SLOVES

Od jugoslovanskih razstavljalcev je na sejmu Sodobna elektronika dominirala ISKRA. Poleg elementov za elektroniko je Združeno podjetje Iskra razstavljalo številne elektronske naprave, ki jih je razvilo v lastnih laboratorijih ali pa v sodelovanju z renomiranimi tujimi firmami.

ISKRA je na razstavi predstavila svoje široko področje

inženiringov za avtomatizacijo na železnicah, za informacije ob hitrih cestah, za bolnišnice, za požarno-varnostne naprave itd. Tako smo lahko videli najrazličnejše naprave za telekomunikacije in interkomunikacije, naprave za informacije, telefonske centrale, TV naprave, primopredajne postaje, požarno-varnostne naprave, elektronske medicinske instrumente, izdelke Biroja za avtomatizacijo v industriji itd.

Ko smo primerjali ISKRINO razstavo z razstavami sorodnih firm iz Anglije, Avstrije, Belgije ČSSR, Danske, Francije, Italije, Japonske, Madžarske, Nizozemske, Norveške, ZR Nemčije, NDR, Španije, Švedske, Švice, Sovjetske zveze in ZDA, smo ugotovili, da je ZP Iskra enakopraven partner le-tim in da ISKRO po pravici imenujejo »jugoslovanski elektronski giganti«.

Ponosni smo lahko, da si je naš narod v pičem četrtem stoletju zgradil lastno elektronsko industrijo.

ISKRA IN POSLOVNI PARTNERJI IZ TUJINE

ISKRINA razstava na letošnjem sejmu Sodobna elektronika je lepo prikazala uspešno poslovanje ISKRE s svojimi poslovnimi partnerji iz tujine.

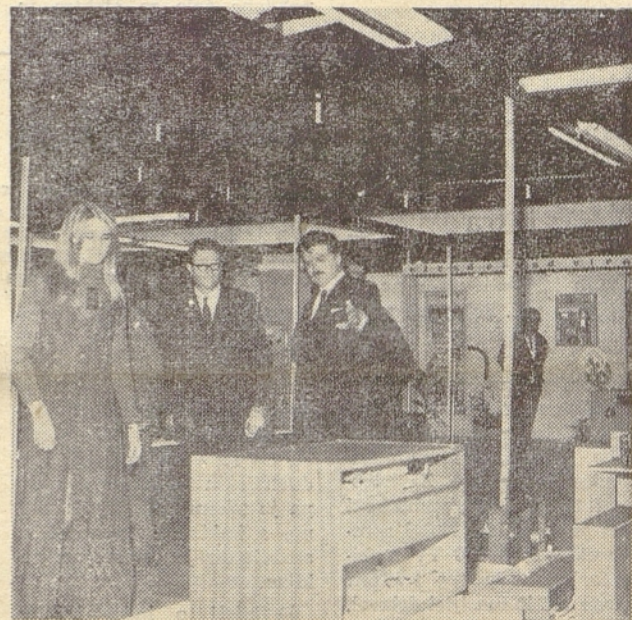
»ISKRA-STANDARD« — biro ZP Iskra Kranj pri ISKRA-COMMERCE Ljubljana že namreč drugo leto zastopa tuja sorodna podjetja na jugoslovanskem tržišču. Med številnimi tujimi renomiranimi firmami, ki jih zastopa ISKRA so ITT (International Telephone and Telegraphic Corporation) in njegove evropske članice CONTROL DATA HOLDING iz Luzerna, avstrijski GOERZ, Elektro GmbH z Dunaja, Electronique Applique iz Pariza, zahodnonemški Karl Weiss, italijanski Solari itd.

Razen omenjenih zastopstev pa ISKRA sodeluje s številnimi renomiranimi firmami, kot so na področju elektro opreme nemški SIEMENS, na področju zaščite švedska ASEA, na področju

(Dalje na 2. strani)

Z otvoritvene razstave sodobne elektronike na GR v Ljubljani

Generalni direktor ZP Iskra Kranj, tov. Vladimir LOGAR si ogleduje razstavni prostor ISKRE

Razstava ISKRE je zavzemala kar polovico prostora hale B na GR v Ljubljani

Kardelj: Samoupravljanje se še ni ustrezno okrepilo na širšem področju

Član izvršnega odbora predsedstva ZKJ Edvard Kardelj in predsednik CK ZKS France Popit sta 13. oktobra obiskala tovarno »Sava« v Kranju, kjer sta se pogovarjala o aktualnih problemih samoupravljanja in dosedanjih izkušnjah.

Glede na priprave za drugi kongres samoupravljalcev je Edvard Kardelj še posebno govoril o potrebnosti tesnejših ekonomskih odnosov v integracijskih procesih ter drugih oblikah združevanja gospodarstva. Govoril je tudi o povezanosti delovnih organizacij s poslovnimi bankami, zavarovalnicami in posebej v komunah. Četudi je samoupravljanje v večini gospodarskih organizacij stabilizirano, pa se še ni, kot je dejal Edvard Kardelj, ustrezno okrepilo na širšem področju. Zato v okviru predlogov za spremembe v političnem sistemu tudi razmišljajo o okrepitvi delegatskega sistema na raznih ravneh, od občinskih skupščin navzgor.

Zanesljivo na bolje

O tovarni radijskih sprejemnikov v Sežani je bilo v zadnjih letih v časopisih malokaj napisanega. Vzrok je bil v tem, ker je tovarna nekaj let preživljala »suha« leta in se borila za svoj obstanek. Tu ni šlo samo za obstanek tovarne kot pravne osebe, temveč za delo kolektiva, ki šteje nad 350 članov, in preživljanja njihovih družinskih članov in to na Krasu, kjer je težko najti delo.

Kakor se spreminjajo časi in z njimi tudi ljudje, tako se je spremenilo tudi poslovanje te tovarne in počasi, vendar zanesljivo gre na bolje. Dočim je bil v mesecih januar-april 1969 povprečen OD 540,00 din. je znašal za vse leto 1969 že preko 625,00 din, v avgustu 1970 pa že 920 din. Premik na bolje je nastopil, ko je bila končana lani pomladi začasna uprava in je kolektiv odn. samoupravnih organov izvolil novo vodstvo z direktorjem tov. Stanetom Pavlinom.

Za letošnje leto je bilo treba obdržati v produkciji le to, kar kupci iščejo, tj. predvsem sprejemnike »Portorož« (raznih tip), dodali smo še »Savo« in nekaj »Drave«. Ostalih številnih tipov ne izdelujemo več. Poleg teh sprejemnikov izdelujemo odlične TV stabilizatorje, ki bodo šli spet v zimskem času, majhne transformatorje in razne tuljave, deloma za lastne potrebe, pa tudi za zunanje naročnike kot usluge. Za letošnje leto sprejeti gospodarski plan je predvidel 71.000 sprejemnikov in 29.000 TV stabilizatorjev, toda trg zahteva mnogo več in marljivi delavci, ki se zavedajo, da je njihov OD odvisen od tega, kar izdelajo, ne mirujejo, temveč redno presegajo plan. Če smo

zgoraj zapisali, da je znašal v avgustu povprečen OD 920 din, moramo še dostaviti, da s tem še nismo dosegli povprečnega OD v skupnosti podjetij »ISKRA«, niti ne poprečja v sežanski občini.

Za večjo količino izdelkov primanjkuje tovarni primeren delovni prostor, zato je v načrtu projekt za povečanje tovarne. Primanjkuje tudi obratnih sredstev, kar je posledica uvodoma navedenih suhih let. Poleg tega primanjkuje tudi strokovnih kadrov. Tovarna je pred več leti imela zunanji oddelek poklicne šole Ljubljana za RTV mehanike, a ti so se v suhih letih deloma razšli in jih ni mogoče dobiti nazaj, ker so drugje dobili stanovanja. Zaradi tega je tovarna morala v letošnjem letu spet organizirati tak dislociran oddelek poklicne šole za elektro in

kovin. stroko. Vpisalo se je 30 učencev. Upam, da bomo v treh letih dobili kvalificirane in dobre RTV mehanike.

Ker je notranji, razvojni oddelek, ki pozna kapacitete in zmogljivosti tovarne, najbolj dobrodošel, je tovarna v zadnjem času pristopila k snovanju in organizaciji lastnega razvoja. Za dosedanje uspehe je delavski svet že priznal simbolična priznanja neutrudnim sodelavcem tov. inž. Grmeku Srečku, Ferdu Bordonu in Aldu Orlu. Res je, da gre za simbolično priznanje, toda to jih veseno vzpodbuja, da razvijajo svojo ustvarjalnost še dalje, kolektiv pa pričakuje od njih kar najboljše predloge.

Skratka, dela je mnogo, dobre volje tudi ne manjka in tovarna se polagoma, vendar vztrajno krepi.

Ca-

ISKRA

TOVARNA ORODJA
LJUBLJANA, Stegne 15

je specializirana tovarna orodjarske stroke. Zaradi povečanja naročil potrebuje nove strokovne sodelavce za naslednja delovna mesta:

1. VODJA PROIZVODNJE
2. KONSTRUKTER
3. VEČ VK ALI KV REZKALCEV
4. VEČ VK ALI KV BRUSILCEV — ZA PROFILNO BRUSENJE
5. GRAVER
6. SNAŽILKA

Za kandidate pod zaporedno številko 1 in 2 je zaželeno, da imajo višjo ali srednjo strokovno izobrazbo storjnotehniške stroke in najmanj 5 let delovnih izkušenj na takih ali podobnih delovnih mestih.

Za ostala delovna mesta je poleg ustreznih strokovnosti zaželeno čim daljša delovna praksa.

Osebnih dohodkov je zagotovljen s pravilnikom o delitvi osebnih dohodkov in po dogovoru ob nastopu dela.

Nastop dela je mogoč takoj ali po dogovoru. Objava velja do zasedbe delovnih mest. Cenjene ponudbe pošljite na zgornji naslov.

Lepota vsakdanjih predmetov

Tvegaje, da ponavljamo že povedane reči, želimo na kratko pojasniti, kaj je industrijsko oblikovanje (dizajn). Ta profesija je nova. Zato naletimo pri poizkusu pojasnjevanja njene bistva na najrazličnejša mnenja in tolmačenja. Prav tako o vlogi in delu industrijskega oblikovalca — dizajnerja.

Delo arhitekta ali kateregakoli drugega inženirja je znano vsem, tako vsaj predpostavljamo. Toda kakšna je dejavnost industrijskega oblikovalca? Veliko ljudi meni, da on realizira projekte »industrijskih izdelkov«, malo pa je takšnih, ki jim je znano, s kakšnimi težavami se srečuje dizajner v svojem poklicu.

Definicij o industrijskem oblikovalcu je prav toliko kolikor je dizajnerjev, toda pred kratkim je mednarodna organizacija za dizajn ICSD

(International Council of Societies of Industrial Design) poizkusila predložiti in sprejeti definicijo, ki naj bi enkrat za vselej zaključila tovrstne debate. Ta definicija izhaja iz treh elementov: vloge, metode in področja delovanja dizajnerja.

Vloga dizajnerja je v tem, da oblikuje predmete in storitve, ki naj napravijo človeško življenje udobnejše.

Metoda dizajnerja se odraža v prizadevanjih, da bi ustvaril hipotezo o določenem izdelku; pri tem sodeluje z drugimi strokovnjaki. Skupaj z njimi kreira različne verzije bodočega izdelka in dokončno odloča o njegovi končni obliki.

Področje dejavnosti dizajnerja zajema praktično vse panoge človeške dejavnosti, posebej še tiste, ki zadevajo serijsko in mehanizirano proizvodnjo. Redkeje se ukvarja z večjimi objekti trajne vrednosti, kot so npr. zgradbe in dela za javne potrebe. Vse dotlej, dokler bosta napredovali industrija in profesija dizajna, je majhna možnost, da bi ta delokrog utrpel kakšne večje spremembe.

Vloga dizajna v proizvodnji potrošniških dobrin se ne razlikuje veliko od te, ki jo ima dizajn v proizvodnji investicijskih dobrin. Dejanska razlika je samo v dimenzijah in ciljih dizajnerskih del. Lahko bi dejali, da je industrijsko oblikovanje bolj pomembno na področju potrošnih dobrin, ki pridejo v neposreden stik s končnim porabnikom. Toda gledano s

stališča dizajnerja, so problemi, ki jih zajemata ti dve področji, identični.

Nova oblika in vsebina potrošnih predmetov

Dizajn se zelo malo ukvarja z zunanjim izgledom proizvoda, dasiravno projektant raziskuje tudi to plat izdelka. Dizajn skuša dati proizvodu v prvi vrsti vtis lastne posebnosti. Nikoli ne sme biti niti najmanjšega dvoma o naravi proizvoda in ne pomot glede njegove identifikacije. Ni dopustno, da bi moral potrošnik ob novem proizvodu ugibati in se spraševati: »Kakšen predmet pa je to?« Takoj mora spoznati, s kakšnim predmetom ima opravka. Ta zahteva je tembolj razumljiva, če upoštevamo, da smo vsakodnevno podvrženi novim vtisom. Zato je za dizajnerja izredno pomembno, da najde za vsak nov izdelek takšno obliko, ki ne dopušča nobenih dvomov o njegovem namenu in koristnosti.

Dizajn je ekipno delo. Dizajner kot tak lahko stori zelo malo — toda v sodelovanju s strokovnjaki iz razvojnega, prodajnega in distribucijske službe da lahko svoj mali, vendar zelo pomemben prispevek k popolnemu uspehu akcije.

Dizajner naleti večkrat na težave pri vzpostavljanju uspešnega kontakta s konstrukcijsko službo. Inženirji so bili in bodo vedno občutljivi ob pomisli, da se hoče nekdo od zunaj vmešavati v njihove posle. Zategadelj sta diplomacija in taktčnost neobhodni sestavini dizajnerjeve dejavnosti.

Dizajner mora prepričati konstrukterja, da nima namena, da bi ga nadomestil in

ne želje, da bi mu ukazoval kaj naj stori, temveč da je njegov edini cilj pomagati mu pri tistem delu njegovih aktivnosti, kjer bi lahko nevede trpel zaradi pomanjkanja samozavesti.

Tako za dizajnerja kot za proizvajalca je proizvod dobre kvalitete tisti, ki ga realiziramo na gospodaren način. Zaradi tega ne sme dizajner nikoli izgubiti izpred oči ceno proizvodnje določenega artikla. Kadar sugerira modifikacije in spremembe, mora upoštevati stroške, ki so zvezani z njegovimi predlogi.

Od žlice do orodnih strojev

Kakšen pomen ima dizajn za prodajo določenega proizvoda? Ta kategorija je močno spremenljiva. Vzlic temu navajamo dva diametralno nasprotujoča si primera: žlico in orodni stroj.

Uporabna vrednost žlice je povsem določena in tako jasno opredeljena, da si težko zamislimo kakšno pomembnejšo spremembo. Zlice so potemtakem identične. V tem primeru je dizajn poklican, da odigra posebno vlogo. Brez pretiravanja lahko rečemo, da je 90 odstotkov žlic prodanih samo zaradi njihovega zunanje izgleda.

Po drugi strani vzemimo orodni stroj. Od predhodnega primera se razlikuje po dejstvu, da njegov zunanji izgled ni posebno važen: njegovega pomena znaša morda 3% celotnih zahtev. S tem ko navajamo ta skromni odstotek, lahko predpostavimo, da bi se kupec lahko znašel v položaju, ko mu je izbrati med dvema ekvivalentnima strojema. Nobenega dvoma ni, da se bo odločil za nakup (Dalje na 6. strani)

Iskra v znamenju Sodobne elektronike

(Nadaljevanje s 1. strani)

požarno-varnostnih naprav in naprav proti vlomom s švicarsko firmo CERBERUS itd.

Tako lahko ISKRA (preko renomiranih poslovnih partnerjev iz tujine) uvaja v proizvodnjo najsodobnejšo tehnologijo in zagotavlja najsodobnejše izdelke in dosednje. S svojim uspešnim poslovanjem s tujimi partnerji pa ISKRA doprinese k mednarodni delitvi dela in povezavi med narodi.

NAJBOLJ USPEŠNA
RAZSTAVA DOSLEJ

Prav gotovo je ISKRA letos prikazala na razstavi mnogo

več kot na sejmih v preteklih letih. To potrjuje tudi veliko število obiskovalcev, ki so se ves čas sejma gnetli pred razstavljenimi izdelki ZP Iskra. Uspeh ISKRINE razstave pa še posebej dokazujejo številni poslovni razgovori, ki so jih imeli predstavniki ISKRE s predstavniki raznih domačih in tujih podjetij.

Če hočemo podati še rezime o razstavi ISKRE na letošnjem sejmu Sodobna elektronika, moramo reči, da je letošnja ISKRINA razstava boljša kot lanska, najbolj uspešna doslej in (upajmo) slabša kot prihodnja, ki bo še boljša.

Tine Stiplošek

»SISTEMI INFORMACIJ V UPRAVLJANJU«

Skupina jugoslovanskih strokovnjakov je pred dobrim letom izdelala obširen program raziskav na področju uporabe in razvoja računalnikov, ki naj bi bile fundamentalne in aplikativno orientirane. S tem bi se zagotovila baza za raziskovalno dejavnost s konkretnimi aplikacijami v podjetjih in vzgoji kadrov ob nalogah programa, se bo pospešil družbeni napredek in efektivnost samoupravljanja. Zaradi obširnosti in aplikativne usmerjenosti je program dobil naslov »Makroprojekt — sistemi informacij v upravljanju«.

Za podjetja je zanimiv predvsem tisti del makroprojekta, ki nosi naslov:

»Sistemi informacij kot osnova za upravljanje in poslovno odločanje«.

Iniciator tega dela makroprojekta je Zvezna gospodarska zbornica, ki je poverila izdelavo programa strokovnemu konzorciju. Izvedba programa je zamišljena tako, da bi se v štirih reprezentativnih podjetjih izdelali konkretni modeli informacijskega sistema delno ali v celoti, ki bi bili osnova za nadaljnji razvoj upravljanja v Jugoslaviji. Izбира podjetij mora biti takšna, da je možno izdelati modele za čim širši spekter podjetij. V program so že vključena podjetja Energoinvest kot projektantsko podjetje, Elektrodistribucija

Beograd, Saponija Osijek kot proizvajalec kemičnih izdelkov. Četrto podjetje naj bi bilo iz Slovenije, kjer je uporaba računalnikov najbolj razširjena.

Program razvoja AOP v ZP ISKRI, ki ga je zastavil CAOP, se skoraj v celoti pokriva z akvirnim programom makroprojekta. Zato je CAOP v soglasju z vodstvom ZP vodil razgovore s konzorcijem o vključitvi Iskre v program makroprojekta. Pri tem je bilo ugotovljeno, da Iskra izpolnjuje pogoje (kadri, računalnik, stabilnost podjetja) poleg tega pa je zaradi kompleksnosti problematike, ki jo je treba rešiti do izgradnje sistema zelo zanimiva za raziskovalno delo in doseg ciljev makroprojekta. Na osnovi ocene pogojev je bila kandidatura Iskre sprejeta.

Poleg Iskre kandidira še Sava Kranj in Gorenje Velenje, odločitev pa bo na predlog matičnega odbora makroprojekta, ki mora odobriti program in ga predložiti skupščini, znana šele po končanem konkurzu.

Kandidatura Iskre je izrednega pomena za sam razvoj AOP v Iskri, ker bo preko makroprojekta deležna močne podpore — tako strokovne kot finančne, kar bo omogočilo hitrejšo doseganje cilja — izgradnja informacijskega sistema.

Z obstoječo tehnologijo ne bo moč dosegati predvidenih rezultatov

Na 9. seji je poslovni odbor tovarne obravnaval sedemmesečno poročilo o gibanju stroškov, iz katerega je razvidno, da se stroški v tem obdobju gibljejo v predvidenih mejah, saj so režijski nekaj pod planom, indirektni pa nekaj višji. Ker je poslovni uspeh tovarne lahko znatno boljši, če se znižajo stroški, je potrebno, da se na vseh nivojih povečajo prizadevanja za zniževanje stroškov. V ta namen poslovni odbor naroča delavskim svetom obratov, katerim bo posredovano zadevno gradivo, da za svoje obrate predvidijo ustrezne ukrepe.

Poslovni odbor je v drugi točki obravnaval poročilo o uspehu poslovanja tovarne v obdobju januar — avgust 1970 in ugotovil, da z obstoječo tehnologijo v prihodnje ne bo mogoče dosegati takih

poslovnih rezultatov, ki so potrebni za kritje predvidenega povečanja OD in podražitve materialov v prihodnjem letu. Zato so nujne hitre in uspešne spremembe na področju tehnologije. V ta namen so dolžne tehnične priprave dela obratov za svoje tehnologe določiti specifične naloge, ki bi privedle k pocenitvi proizvodnje. Te naloge morajo vodje TPD obratov dostaviti poslovnemu odboru do 15. novembra letos. Nadalje je poslovni odbor naročil tehničnim službam, da se nepreključno drže roka (31. okt. 70.), do katerega so dolžne izdelati analizo obstoječega stanja in ustrezne predloge za kompleksno in enotno ureditev sistema nagrajevanja dela po normi.

Poslovni odbor je obravnaval tudi poročilo obrata elektromehanskih izdelkov, ki vsebuje problematiko obrata, in se zlasti kaže v pomanjkanju kvalificiranih delavcev in strokovnjakov v tehnično in ekonomsko zastarelem strojnem parku, v neurejenem sistemu operativnega planiranja proizvodnje in v težavah z dobavo reprodukcijskega materiala. Poslovni odbor se strinja z ukrepi EMI pri izpolnjevanju nalog, ki si jih jeadal za izboljševanje poslovanja in za razvoj panog.

Zbor delovnega kolektiva v Orodjarni

V ponedeljek, 12. 10. 1970 je bil po zaključku dela ob 14. uri sestanek delovnega kolektiva, ki se ga je udeležila večina delavcev tovarne.

Na sestanku so razpravljali o predlogu statuta ZP Iskra Kranj, o poslovanju tovarne in o tekoči proble-

matiki. Predlog statuta sta tolmačila člana teama, ki je predlog pripravil tovariš Gantar in Slavec ter tudi odgovarjala na zastavljena vprašanja.

Predsednik začasne uprave tovarne tovariš inž. Drago Suša je v svojem kratkem

poročilu naglasil uspešnost letošnjega poslovanja Orodjarni ter poudaril, da imajo za ta uspeh nesporno nekateri delavci izredne zasluge, dočim je tudi nekaj takih v tovarni, ki ravno niso preveč vneti za intenzivno delo. Inž. Suša je napovedal tudi višje

zaslužke za večje delovne dosežke, kajti Orodjarna je za nekaj mesecev naprej z vsemi svojimi kapacitetami že razprodana in so višji zaslužki v celoti odvisni le od pravočasno dokončanega in kvalitetno opravljenega dela.

Igor Slavec

Ni vprašanja, o katerem ZK ne bi smela zavzeti svojih stališč

Na zadnji seji CK ZKS je predsednik CK ZKS — tov. Franc Popit imel obširen referat, v katerem je izčrpno analiziral probleme tako v naših gospodarskih gibanjih kot tudi v organizaciji ZK.

V svojem uvodnem delu je navedel, da je v letošnjem letu razvita politična aktivnost ZK. Na splošno se v Zvezi komunistov Slovenije lahko strinjamo, pravi tov. Popit, da velja relativno dobra ocena trenutnih družbeno ekonomskih in političnih gibanj. Obstaja pa določena vrsta vprašanj, na katera bi bilo treba najti rešitev v krajšem razdobju, za obsežnejša in zelo zahtevna vprašanja pa bi si pustili nekoliko več časa. Slovenski komunisti se zavzemamo za takojšnjo rešitev vprašanj o vlogi federacije in odnosov med republikami, o opredelitvi političnih in ekonomskih funkcij federacije, ter odnosov med skupščinami in samoupravnimi organi. V nekoliko daljšem obdobju pa

bi obravnavali nadaljnji razvoj skupščinskega sistema, povezovanje skupščine s samoupravno bazo združenega dela preko delegatskega sistema, nadaljnji razvoj samoupravne strukture v komunih ter njeno vlogo v celotnem sistemu. Prav tako moramo opredeliti vlogo organizirane socialističnega subjektivnega faktorja v razvoju našega samoupravnega in demokratskega sistema. O vseh teh vprašanjih bi bilo potrebno čimprej in temeljiteje se pogovoriti na seji centralnega komiteja ZKS.

V delu, kjer je govoril o gospodarskih gibanjih, je med drugim tov. Popit navedel: »Tokovi v slovenskem in jugoslovanskem gospodarstvu so sorazmerno ugodni, toda tudi varljivi in proti-

slovni ter povzročajo različne, celo nasprotujoče si politične in ekonomske ocene.« Navedel je tudi določen trend tako kvantitativnih gibanj kakor tudi pozitivnih sprememb v našem gospodarskem sistemu. Očitno je prizadevanje za povečanje produktivnosti dela; obstaja usmerjenost na propulzivne dejavnosti in oblikovanje dolgoročnih razvojnih programov delovnih organizacij.

Po drugi strani pa je mimo pozitivnih teženj tudi očitno, da se nekateri poglobljeni cilji reformne politike ne urešnjujejo. Predvsem se poglobljajo destabilizacijski procesi. Eden izmed vzrokov rastoče inflacije so nepokrite investicije in neuskladjena delitev naložb v osnovna sredstva. Ekspanzija investicijske porabe absorbira skoraj celotno domačo proizvodnjo, črpa zaloge, povzroča hud pritisk na uvoz in razširja žarišča deficitnega financiranja. Zadržujejo zastarelo tehnologijo in proizvodnjo ter nizko produktivnost, ne gredo hitreje v modernizacijo itd.

Inflacijo zastruje tudi visoka splošna poraba, ki je skoraj za 22 odstotkov večja (v jugoslovanskem poprečju pa za 25) kot v enakem obdobju lani. Inflacijski pritisk in visoka splošna poraba, ki povzročata naraščanje produkcijskih stroškov, sta eden izmed vzrokov, zaradi katerih se gibljejo nominalni osební dohodki dokaj neodvisno od gibanja produktivnosti dela. V takih razmerah je težko uveljavljati kakršenkoli stabilen sistem notranje delitve. In ne samo to: naraščanje stroškov in z njimi vred tudi nominalnih izdatkov za osebne dohodke je izvor neobvladanih tokov prerazdelitve doseženega dohodka v najrazličnejših smereh. Končne bilance povedo, da se iz takih nekontroliranih prerazdelitev vendar konstantno zmanjšuje delež proizvodnega dela združenega dela v dohodku, da pa se povečuje udeležba države in bank v njem.

Osupljiv je v tej zvezi podatki, da je celotno jugoslovansko gospodarstvo lahko namenilo v lanskem letu za

svoje sklade komaj nekaj več kot pet milijard dinarjev, medtem ko so zakonske in pogodbene obveznosti terjale od njega več kot 50 milijard dinarjev. Kako borna je materialna osnova samoupravljanja nadalje kaže dejstvo, da gospodarstvo razpolaga na samoupravni osnovi komaj z okoli sedem odstotki ustvarjenega nacionalnega dohodka, medtem ko je po glavnini del angažiran za izplačevanje zakonskih in pogodbenih obveznosti in odplačil.

Komunisti kot najzvestejši del delavskega razreda se moramo zavedati, da bi nadaljevanje teh gibanj in teženj prež ali slej privedlo celoten družbenoekonomski in politični sistem v krizo. To spoznanje je toliko bolj potrebno, ker se je tudi Zveza komunistov znašla v dilemi: med proklamiranimi cilji reforme in sedanjimi varljivimi gospodarskimi gibanji. Nekateri menijo, češ naj se Zveza komunistov briga za ideologijo reforme, za njene principe, medtem ko naj managerji in gospodarski strokovnjaki izvlečejo

Varnost pri delu predvsem naloga vodstva podjetja

Preprečevanje nezgod pri delu je naloga in dolžnost prav vseh zaposlenih v podjetju, zlasti pa je dolžnost vodstva podjetja. Varnost pri delu, čeprav samo del problematike podjetja, je bistven element vodenja podjetja. Človek je središče vsega dogajanja v podjetju, zato je osnovna motivacija vseh prizadevanj za varstvo pri delu humanistična. Vodstvo podjetja je moralno obvezno zagotoviti svojim delavcem največjo možno varnost pri delu.

Zakonski predpisi jamčijo delavcem določen minimalen standard varstva pri delu, zahtevajo pa od vodstev, da uporabljajo tudi druge popolnejše varstvene ukrepe in sodobne znanstvene dosežke. Gospodarska škoda, ki jo povzročajo nezgode pri delu podjetju in skupnosti, je močan pobudnik prizadevanj vodstva podjetja zaboljšanje

nje varnosti pri delu, ker je preprečevanje nezgod bistven pogoj optimalne proizvodnje. Vodstvo podjetja se mora zavedati, da ni varnost pri delu ločena od ostalih dejavnosti v podjetju, temveč da je njihov sestavni del in da je izven tega okvirja brez pomena. To načelo je jasno izraženo tudi v Temeljnem zakonu o varstvu pri delu.

Sodobno podjetje ne rešuje problemov od primera do primera in ne čaka, da se nezgoda pripeti, temveč planira preprečevanje nezgod tako skrbno kot proizvodnjo. Program preprečevanja nezgod je sestaven del proizvodnega programa in celotnega planiranja v podjetju. Sele s popolno integracijo varstva pri delu v proizvodnjo, v kateri pomagajo službi za varstvo pri delu vsi proizvodni kadri v hierarhiji podjetja, bo varstvo pri delu iztrgano iz svoje izoliranosti in ravnopravno vključeno v celotno dogajanje v podjetju.

Preprečevanje nezgod je naloga vodstva podjetja, izvajajo jo pa njegovi organi na vseh stopnjah od vrha navzdol. Če ni na vrhu resničnega zanimanja za varnost, ga tudi na nižjih stopnjah ne bo, ker v podjetju vsi posnemajo vedenje vodstva.

Vodstvo podjetja mora pokazati svoj pozitiven odnos do varnosti pri delu, z daja-

njem pobud za izboljšanje varnosti v podjetju ter z aktivnim sodelovanjem in vzgledom, poučevanjem in izobraževanjem pridobiti vse zaposlene, da bodo prostovoljno sodelovali pri preprečevanju nezgod. To se ne da doseči s strogimi ukazi in s kaznovanjem. Ljudi je treba s preprečevanjem notranje pripraviti in pridobiti za zavestno borbo proti nezgodam pri delu.

AC

Drug za drugim odhajajo v zasluženi pokoj. Tako je pred kratkim zapustil sodelavce tudi naš tov. Joža Papav, zaposlen v polirnici obrata ATN v kranski tovarni. Slovo je bilo prisrčno. Ob številnih dobrih željah svojih sodelavcev, ki so poleg tega poklonili tudi spominsko darilo, se je naš upokojenec iskreno zahvalil za pozornost in zaželel vsem članom mnogo delovnih uspehov in osebnega zadovoljstva

DOPISUJTE V »ISKRO«!

Naslov uredništva:

Kranj, Savska loka

tel 22-221, int. 333

maksimalne koristi iz sedanjih nestabilnih inflatornih tendenc. Če hoče biti Zveza komunistov odločujoči dejavnik samoupravnega socialističnega razvoja, se mora odločno spoprijeti s takimi in podobnimi pogledi, pojavi in tendencami. Zveza komunistov se mora odločno postaviti na pozicije VI. kongresa ZKS in IX. kongresa ZKJ. Komunisti v gospodarstvu se morajo odločneje zavzeti za nadaljevanje reforme in likvidacijo klic ter izvorov protireformnih gibanj.

Komunisti se morajo zavzeti, da se bodo samoupravna praksa in odnosi v delovnih organizacijah in integriranih organizmi hitreje razvijali. To je pot za uspešnejše premagovanje managerskih, tehnokratskih teženj in politično-aktivističnih pogledov na samoupravljanje in hkrati eden izmed pogojev, da se bodo integracijski procesi hitreje razvijali; s tem pa modernizirala proizvodnjo, povečevala racionalnost in produktivnost dela, dohodek kolektivov in standard zaposlenih.

Zaradi neustreznega nagrajevanja strokovnih in kvalificiranih kadrov že dalj časa narašča odhajanje teh kadrov v tujino, na njihova mesta pa največkrat prihajajo manj kvalificirani in manj sposobni. Poleg teh razlogov iz marsikaterih delovnih organizacij odhajajo sposobni in kvalificirani kadri tudi zato, ker se na ključnih položajih še zmeraj zadržujejo nekvalificirane, nestrokovne in nesposobne vodilne ekipe, ki otežujejo raziskovalno delo, uveljavljanje in osebni razvoj mladih kadrov. Taki primeri so praviloma v tistih delovnih organizacijah in območjih, kjer je gospodarsko stanje že tako neugodno. Ti pojavi so toliko bolj zaskrbljujoči ob spoznanju, da je ljudski faktor, znanje in sposobnost, poleg sodobne tehnike in tehnologije, poglavitni dejavnik reforme, ekonomskega in s tem tudi družbenega napredka. Zaradi tega je predvsem v interesu samih proizvajalcev, da vodijo tako kadrovsko politiko, ki bo omogočala, da bo na ključnih po-

ložajih kar največ strokovno in politično sposobnih ljudi in da jih tudi nagradjujejo njihovu delu ustrezno.

Komunisti si moramo odločno prizadevati, da se v delovnih kolektivih znova utrdi in razširi spoznanje, da so reforma, stabilizacija in materialna osnova samoupravljanja v tesni medsebojni povezanosti in odvisnosti. Delavski razred se zato že po svoji družbeni vlogi še posebej zavzema za nadaljevanje reforme, seveda take, ki bo omogočila optimalni gospodarski napredek in optimalno stabilnost. Takšna usmeritev je potrebna tudi zaradi tega, da ne bodo gospodarske organizacije nepravilne, ko se bodo pogoj gospodarjenja spreminili in zaostri.

V tem delu, kjer govori o Zvezi komunistov, je tov. Popit zlasti poudaril, da je potrebno doslednejše uresničevanje načelne politike. Tako v organizacijah Zveze komunistov kot v vodstvih, v družbenopolitičnih organizacijah in v društvih, v delovnih organizacijah in v krajev-

nih skupnostih, se mnogi komunisti še vedno prepogosto zadovoljujejo s pasivno prisotnostjo, z govorjenjem. Komunisti pa smo si zadali nalogo, da spreminjamo družbo, zato je potrebno aktivno delovati in če je potrebno, tudi tvegati spopade; ne smemo biti zadovoljni samo s forumsko aktivnostjo in z neučinkovito kritiko. Razvijati moramo iniciativo in biti ustvarjalni.

Odločno se moramo zoperstaviti malomeščanskim ugovorom, češ da se Zveza komunistov in njeni člani s svojim angažiranjem, s sprejemanjem stališč in njihovim uresničevanjem vmešavajo v samoupravljanje, da si laste pravice, ki jim ne gredo. Naš odgovor je lahko samo takšen: ni vprašanja na nobenem področju družbene dejavnosti, o katerem ne bi Zveza komunistov imela pravice zavzeti svoje stališče, da se komunisti ne bi smeli odgovorno angažirati in delovati v skladu s potrebami in dolgoročnimi interesi delavskega razreda in drugih delovnih ljudi.

Posebej je tov. Popit ome-

nil tudi, da naj idejnopolično usposabljanje v organizacijah in aktivnih ZK postane sistematična, dolgoročna aktivnost. Govoril je tudi o nesprejemljivih tujih idejnih konceptih, kot so menežerski, tehnokratski, birokratski pojavi, kakor tudi o stalinizmu in dogmatizmu.

Končno je poudaril, da so po IX. kongresu ZKJ organizacije Zveze komunistov v republikah močno napredovale tudi v svoji samostojnosti. Optimalna avtonomnost republiških organizacij ustvarja pogoje za večjo čvrstost celote. Republiške organizacije razvijajo in bodo razvijale bogastvo specifičnih oblik, gradile pa bodo tudi mehanizem sodelovanja, dogovarjanja, izmenjave izkušenj, itn. Ni treba posebej poudariti, da povečanje samostojnosti republiških organizacij povečuje njihovo odgovornost za kreiranje politike Zveze komunistov Jugoslavije in s tem tudi za nadaljnjo usodo in razvoj jugoslovanske skupnosti, v katerih uspešno oblikuje svojo perspektivo tudi slovenski narod.

P. G.

Politika prodaje proizvodnih podjetij

Stopnja gospodarskega razvoja in položaj podjetja v gospodarstvu terjata, da proizvodno podjetje spremeni svoj odnos do tržišča: prav tako do tržnega poslovanja, t. j. do aktivnosti, ki so vezane na tok blaga in uslug — od proizvodnje do porabe. Proizvodnja za čedalje večje in neraziskano tržišče, raznoterost proizvodnje, velikost podjetja in povečanje stroškov blagovnega prometa — vse to so samo nekateri od faktorjev, ki kažejo na pomembnost prometa v sodobnem gospodarstvu.

SPREMENJENA VLOGA PODJETJA

Prenos poudarka s proizvedenega fizičnega obsega proizvodnje na realizirano (beri: plačano) proizvodnjo je pomembna etapa v celotni denaturalizaciji razmerij v gospodarstvu. Podjetja so prisiljena, da strežejo potrebam kupca v tistih uporabnih vrednostih, za katerimi stoji povpraševanje, ki temelji na plačilni sposobnosti tržišča. Zato podjetje ni samo izključno proizvajalec izdelkov, temveč delovna organizacija, katere vloga je v tem, da streže potrebam kupcev v uporabnih in zanesljivo potrebnih vrednostih. K temu še po cenah, ki so jih kupci pripravljeni plačati.

TRZIŠČE KOT USMERJEVALEČ PROIZVODNJE

Dobro organizirano tržišče je pospeševalni činitelj gospodarskega razvoja. Proizvodnjo usmerja na racionalnost in učinkovitost, na zadovoljevanje potreb porabnikov in družbe, pri čemer stimulira napredne in kaznuje zaostale. Nerazvit promet je ovira hitrejšemu razvoju proizvodnje. Vloga organov upravljanja v proizvodnem podjetju je v tem, da nenehno raziskuje dogodke na tržišču in da vsklaja balanse med podjetjem, tržiščem in pogoji gospodarjenja.

PREOKUPIRANOST S PROIZVODNJO

Prenaglaševanje proizvodnje ni jugoslovanska posebnost. To je karakteristika vseh dežel v razvoju. Na vsako novo panogo gospodarstva, novo podjetje in novo ustvarjeni proizvod se po pravici gleda kot na dosežek in na činitelj nadaljnjega razvoja dežele.

Večji del podjetij je orientiran na proizvodnjo. V glavnem se izdelek najprej proizvaja, potem pa se ustvarja tržišče zanj. Vrstni red akcij je zvečine naslednji: projektski biro (sektor raziskave) oblikuje proizvod, proizvodni sektor prevzame proizvodnjo izdelka, a prodaja je dolžna zagotoviti plama proizvoda na tržišču. Poglavitna vloga prodajne službe je v tem, da spretno pripravi kupca do tega, da kupi proizvod, da stori tisto, kar ustreza interesom podjetja. Prioritetni problemi so torej: kapaciteta, obseg proizvodnje, metode proizvodnje, tehnološki procesi. Prodaja je postavljena pred končano dejanje — go-

tovi izdelek, ki ga je treba prodati.

Ne moremo trditi, da v zadnjih desetih letih tržišču ni prisojena vloga pomembnega činitelja in da vsak investicijski program ni vseboval tudi oddelek »potrebe tržišča«. Toda dejstvo je, da so problemi proizvodnje »pretegnili« in da je največ naših podjetij »proizvodno orientirano«. Temeljno vprašanje pa je prehod iz proizvodne na tržno orientacijo podjetja.

NESKLADJA MED PONUDBO IN POVPRAŠEVANJEM

Tržna orientacija podjetja je nujnost v pogojih gospodarjenja, v katerih se odvija dejavnost sodobnega podjetja. Problemi, s katerimi se danes srečujejo podjetja so zvečine novi ter malo ali nič podobni tistim, s katerimi so se ukvarjala poprej.

Temeljni faktor, za katerega se zdi, da mu je prisojeno daljše obdobje, je nevsklajenost med proizvodnimi možnostmi podjetja in absorpcijsko močjo tržišča. Čedalje več je proizvodnih podjetij, ki niso v stanju rentabilno prodati svojih izdelkov.

Razširjeno je tudi tržišče in stopnja konkurenčnosti v svetovnem merilu. Ne konkurirajo med seboj samo isti proizvodi različnih podjetij iste panoge, temveč tudi drugih podjetij. Vedno več pozornosti je posvečeno novim proizvodom (inovacije in imitacije), ki postajajo temeljni pogoji ne samo napredka in stabilnosti, temveč v čedalje večjih primerih tudi obstanka podjetja.

Gospodarski razvoj in integracijska gibanja pripeljejo do ustanavljanja velikih podjetij, kar zmanjšuje sposobnost prilagajanja spremembam v položaju na tržišču in pogojih gospodarjenja. Specializirano podjetje mora imeti zadosti široko in stabilno tržišče, ki ga oskrbuje v kooperaciji z drugimi podjetji.

Tudi domači porabniki začenjajo zahtevati ne samo več, temveč tudi bolje. Posebno tisti, ki so zadovoljili svoje temeljne potrebe. Zasičenost tržišča ni pojav, ki ga je treba dolgo pričakovati za določene kategorije blaga. Treba je dati na tržišče nov in boljši proizvod, da bi se tisti, ki ga že imajo, odločili za nakup novega. V nasprotnem odlašajo, čakajo boljše prilike.

Portreti Iskrašev

Še mnogo zadovoljnih let

Tov. Otmar Geršak
70-letnik

Kdor je kaj bolje seznanjen z zgodovino Iskre ne more mimo pionirjev tega velikega kolektiva. Tov. Otmar Geršak se je zaposlil v nabavnem oddelku v kranjski Iskri 11. 2. 1946. leta. Tedaj je kranjski kolektiv štel okoli 800 članov, zdaj jih ima prek 5.000.

Do formiranja strokovnih služb je bil naš jubilar član kranjskega kolektiva, nato pa je prevzel posle samostojnega uvoznega referenta v Nabavni organizaciji ZP oz. sedaj Iskra-Commerce. Bil je večkrat član raznih komisij organov upravljanja, če pa se ozremo še nazaj v prva leta Iskre, ga vidimo kot aktivnega udeleženca udarniških akcij v naselju Planina, kjer je Iskra gradila prve stanovanjske bloke.

Naš tov. Geršak se ne more ločiti od kolesa. To je njegov zvesti konjiček, s katerim se je v prvih letih službe v Iskri oz. po osvoboditvi večkrat peljal tudi v Ljubljano, če je bilo treba nekatere probleme pri nabavi hitro rešiti. Danes se nam to zdi neverjetno, vendar takrat o takih prometnih zvezah, kot jih imamo danes, še sanjali nismo. Zda mu služi kolo za izlete. Najpriljubnejša pot mu je čez Preddvor, Belo, Bašelj in nazaj prek Bobovka.

Ker pri tej starosti kaj radi vprašujemo, kaj kdo rad je in pije, je prav, da napišemo, da naš jubilar pri jedi

ni izbirčen, pije najraje sadne sokove, ob posebnih praznovanjih pa daje prednost dobremu silvancu, muškatu ali tramincu. Prav poučna pa je pripoved o kajenju, saj se je temu odpovedal pred 22. leti, čeprav je bil pred tem strasten kadilec. Bilo je leta 1948, ko je začutil precejšnjo srčno slabost. »Angina pectoris...«, nobene cigarete več!... je dejal zdravnik. S tistim dnem je nehal kaditi, se skrbno ravnal po zdravniških nasvetih, izredna volja in solidno življenje pa sta pripomogla, da je jubilar zdaj zdrav in zadovoljen praznoval 70. rojstni dan.

Naš jubilar je še vedno aktiven. V nabavni organizaciji je poznan kot priljubljen in izredno prizadeven sodelavec, ki mu je delo v Iskri in za Iskro prva skrb. Ob 70-letnici mu želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let!

PROIZVODNJA NI VEČ POGLAVITNI PROBLEM

V sodobnem gospodarstvu se ponavadi ne postavlja več vprašanje, ali je mogoče proizvesti določen izdelek, temveč ali je mogoče zagotoviti prodajo tega proizvoda s primernim dohodkom. Če so na voljo zadostna finančna sredstva, lahko vsako podjetje proizvede vsak proizvod. To je tudi vzrok pojavu, da so v tržnem gospodarstvu rezultati poslovanja bolj odvisni od racionalnega vira podjetniške dejavnosti kot pa od ekonomičnosti procesa proizvodnje. Kajti izpopolnjevanje proizvodnje — pri vsej njeni pomembnosti — ne more nadomestiti slabo tržno poslovanje. Če proizvodi podjetja nimajo svojega tržišča, pride na vrsto vprašanje smiselnosti nadaljevanja proizvodnje.

SKUPNI INTERESI PROIZVAJALCA IN PORABNIKA

Tržna usmerjenost pomeni prizadevanja podjetja v prvi vrsti na zadovoljevanje kupčevih potreb. Podjetje ni svet zase, temveč stvar družbe, ki njegove proizvode ali sprejme, ali pa jih zavrača. V tržnem gospodarstvu si podjetje seveda prizadeva

(Dalje na 6. strani)

Gospodarstvo in cene

Gospodarstvo se je znašlo v zadnjem času zopet na obtožniški klopi. Tokrat je krivo za naraščanje cen v mnogih gospodarskih panogah.

Nekateri grede celo tako daleč, da obtožujejo podjetja (o tem je bilo slišati v razpravah v resoluciji o ekonomski politiki za leto 1970), češ da rešujejo poslovne težave po liniji manjšega odpora s tem, da dvigajo cene. Podobna mnenja je bilo slišati tudi z drugih strani: da se gospodarstvo obnaša neracionalno in da deli previsoke osebne dohodke — kar je vse skupaj del strategije, po kateri naj se obtožijo podjetja in prevladi nanje krivda za gospodarske težave.

Ceravno je naraščanje cen zaskrbljujoč problem, ni smotno iskati krivca v gospodarstvu. Kajti zelo blizu poslovanja dobrega gospodarstvenika je poizkus povečanja cen in s tem vred tudi dohodka. Takšna prizadevanja ne morejo biti vzrok gospodarskih težav.

Krivic je na drugi strani — v gospodarski situaciji, kjer tržišče dovoljuje in trpi to dviganje cen vseh mogočih proizvodov in uslug. Vendar z obtoževanjem tržišča nismo dosegli ničesar. Kajti če le-to dovoljuje nenehno naraščanje cen, je samo kazatelj ne-

racionalnega poslovanja jugoslovanskega gospodarstva v celoti.

Odgovor na vprašanje, ali je res gospodarstvo krivo za neracionalno poslovanje, lahko najdemo v vseh pogovorih in razpravah, ki so se v preteklem letu sukali okrog neuključnosti, obremenitvah, prejšnjih obveznostih, vzporednih naložbah, nepokritih investicijah itd. Toda ker gospodarstvo ni imelo na voljo lastne akumulacije in torej ni imelo vpliva na investicije, ne more biti krivo za naraščanje cen in ne za gospodarske težave.

Če torej iščemo krivca za naraščanje cen, je treba seči globlje do korenin načina gospodarjenja v Jugoslaviji in analizirati poslovanje tistih, ki so imeli denar v rokah, pa ga, kot izgleda, niso najbolje porabili. Rešitev je torej v spremembi njihovega položaja in kompetenc nad nadzajem, ki ga ustvarja gospodarstvo. Dokler ne pride do tega, bo gospodarstvo skušalo še naprej reševati svoje težave z dviganjem cen — kar mu iz

(Dalje na 7. strani)

Lepota vsakdanjih predmetov

(Nadaljevanje z 2. strani)

stroja, katerega zunanji izgled je privlačnejši. Ta izbira je lahko povsem podzvestna in kupec morda ne mara priznati, da so pretehtali estetski razlogi. Vzlic temu pa je resnica, da pri izbiri med dvema strojema, ki imata iste tehnične lastnosti, isto ceno in dobavni rok, eden od obeh bolj ugaja kupcu. Zakaj? Ali je to skladnost barv, oblik, ali kombinacija obojega? Nihče tega ne zna povedati, toda privlačnost enega na škodo drugega je inspirirana nedvomno z estetskimi oziri.

Industrijsko oblikovanje je povsem mlada profesija in kot vse, kar je mladega, izgleda včasih absurdna in neznošna.

Kljub temu pa dizajner ne preučuje samo problema raziskovanja in nadrobne analize različnih aspektov določenega predmeta, temveč tudi probleme prodaje in publicitete. Ne gre več zato, da se določeni predmetu lažni sijaj, temveč za delo, ki terja vestnost in marljivost. Popoln dizajner je človek velikih odgovornosti: odgovornosti pred klientom, pred potrošnikom in končno pred družbo.

Ta zadnji aspekt ni nič manj pomemben, kajti na koncu koncev je sodobni svet in sredina, v kateri se odvija naše življenje, delo dizajnerjev. Obdani smo s predmeti, ki jih je on ustvaril in podvrženi smo, čeprav se tega ne zavedamo, njihovega dobremu in slabemu vplivu. Zaradi tega mora dizajner nenehno izboljševati nivo svojih projektov in s tem vred tudi življenjsko raven: skratka zagotoviti ljudem ugodnejše in udobnejše življenje.

Diskusije v zvezi s problemom profesionalne vzgoje mladih so prisotne povsod. Trenutno in preciznih pravil — o tem, kaj naj se uči in ne o načinu, po katerem naj bi izpopolnili svoja znanja. Vendar, postopno pa se že oblikujejo mednarodni kriteriji in lahko smo prepričani, da bo naslednja generacija znala bolje od nas izoblikovati kriterije v zvezi s problematiko vzgoje mladih dizajnerjev.

Stare generacije dizajnerjev, pionirjev, niso nikoli pripravljali za poklic industrijskih dizajnerjev. Postali so industrijski oblikovalci iz najrazličnejših dejavnosti. Med njimi so bili gledališki dekoraterji in zlatarji, publicisti in modni kreatorji. Toda vsi so imeli prirojen smisel za oblike, barve, strukture in posebej se za namen predmetov, ki so jih hoteli kreirati. Večkrat so bili žrtve napačnega polčaja in zato je njihov uspeh toliko bolj izreden.

Industrijski dizajner je danes zmes arhitekt — inženir

— umetnik. Istočasno mora biti raziskovalec in posloven človek. Seveda ni treba, da bi bil specialist na vseh teh področjih: obvezno pa mora postati nekdo, ki ima zadosti znanja, da postavlja pametna vprašanja in da daje še pametnejše odgovore.

V praktičnem delu se dizajner razvija v skladu s svojo profesionalno zrelostjo. Na tem področju se borimo z drugimi težavami, posebno v Evropi, kjer so dizajnerski biroji tako redki, da mladi dizajner, ki je komaj zapustil šolo, nima nobene možnosti, da bi preizkusil svoje zamisli.

Nekaterikrat pade v skušnjava, da se »plasi« za svoj račun in tedaj se sreča z vsemi težavami, ki so lastne takšnim stremljenjem. Vzlic temu pa pomembnost profesije raste in dobiva domovinsko pravico, podobno kot profesije arhitektov ali inženirjev. Udeležba industrijskih dizajnerjev v razvoju novih artiklov je postala hitro neobhodna in njegovo delo pomaga proizvajalcu, da doseže maksimalno točko v prodaji svojih proizvodov.

(Po DE L'ACIER, Luxembourg)

-Mi-

Politika prodaje...

(Nadaljevanje s 5. strani)

ustreči potrebam kupca ob istočasnem ustvarjanju dohodka. Zato se išče skupni imenovalec med interesi podjetja in porabnika. Neposredni interes delovnega človeka kot proizvajalca je v priznavanju njegove vloge kot porabnika. Njegov vpliv na politiko podjetja se odraža (ali naj se odraža) v prizadevanjih, da se njegovo podjetje preorientira od proizvodov, ki jih je najlažje proizvesti na tiste, ki jih zahtevajo kupci.

Izhodišče gospodarskih odločitev v tržno orientiranem podjetju ni v predvidevanjih, kaj je mogoče proizvajati in v kakšnih količinah, temveč v razmišljanju o tem, kateri proizvodi so potrebni kup-

cem. Pri odločanju o zadovoljitvi potreb kupcev podjetje ne postavlja v ospredje obseg proizvodnje in realizacije, temveč dohodek, ki naj se pojavi kot normalna posledica racionalne tržne orientacije in ekonomičnega gospodarjenja.

TRZIŠČE - INFORMATOR

Ker daje tržišče temelj za obstoj, stabilnost in rast podjetja, je obenem tudi osnovni vir informacij za poslovno odločanje. Zaradi tega se začenja celokupna aktivnost podjetja s tržnimi raziskavami in predvidevanji na področju prodaje, da se na ta način zagotovi uspešna orientacija podjetja na zahtevite tržne potrebe.

ISKRA—ELEKTROMECHANIKA KRANJ

v ZP ISKRA KRANJ

r a z g l a š a

prosta delovna mesta:
v tehničnih službah

1. VODJA TEHNOLOŠKO ANALITSKEGA ODDELKA
2. VODJA METALURŠKEGA ODSEKA
3. VODJA KONSTRUKCIJE SPECIALNIH NAPRAV
4. VIŠJI PROJEKTANT I.
5. EKONOMIST V INVESTICIJSKEM ODDELKU v kadrovske službi
6. PRAVNIK (prilagodljivo delovno mesto).

Zaradi stalnega povečevanja proizvodnje in s tem tudi stopnjevanja zahtevnosti proizvodnega procesa želimo zaposliti še več novih strokovnih sodelavcev, in sicer:

7. DIPL. INŽ. STROJNISTVA
8. DIPL. INŽ. ELEKTROTEHNIKE
9. STROJNE TEHNIKE
10. ELEKTROTEHNIKE
11. STRUGARJE
12. STROJNE KLJUČAVNICARJE
13. REZKALCE

Pogoji:

Pod tč. 1. dipl. inž. strojništva s šestletno prakso; pod tč. 2. dipl. inž. metalurgije s štiriletno prakso; pod tč. 3. dipl. inž. strojništva s štiriletno prakso; pod tč. 4. dipl. inž. kemije ali inž. kemije z nekajletno prakso; pod tč. 5. dipl. ekonomist ali ekonomist; pod tč. 6. dipl. pravnik; pod tč. 7.—13. zahtevana izobrazba, praksa ni pogoj.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave do 1. novembra 1970 na naslov: ISKRA—ELEKTROMECHANIKA KRANJ, Kranj, Savska loka 4.

Proizvodnja »Elektromehanike« v septembru

Predvideno vrednost proizvodnje za september je tovarna presegla za 12,4 %. Procentualno to ne predstavlja posebnega uspeha, toda glede na plan, ki je bil za september visok, je realizacija presegla 31 milijonov, kar je poseben uspeh, saj tovarna take realizacije še ni dosegla. Predvideno proizvodnjo smo torej presegli za 3.500.000 din, v kumulativni pa smo ob koncu septembra za 21.400.000 din nad planom, kar predstavlja približno proizvodnjo 17 dni. V kolikor bi imeli letni gospodarski načrt enakomerno porazdeljen po mesecih, bi morali do konca septembra proizvesti za 233.210.997 din izdelkov, kar pa smo presegli za 13.470.000 din. V devetih mesecih smo izpolnili 79 % letnega plana eksterne proizvodnje.

Poprečna dnevna proizvodnja je v septembru močno narasla in je dosegla tako vrednost, da je v letošnjem letu v nobenem mesecu ni smo dosegli. Poprečna dnevna proizvodnja v letošnjem septembru je za 22 % višja kot v lanskem septembru.

PROIZVODNJA V SEPTEMBRU

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	137,3
Kinoakustika	104,7
Produkcija	191,0
Elektromeh. izdelki	132,3
Električni števc	101,5
Stikala	94,7
Telefonija	117,6
Merilne naprave	55,6
Mehanizmi	111,4
Orodjarna	126,1
Vzdrževanje	19,1
Skupaj	112,4

DE ROTACIJSKI STROJI so septembrsko zadolžitev močno presegli, ker so kompletirali zaostale serije iz prejšnjih mesecev.

DE KINOAKUSTIKA kompletira zaostale serije ojačevalnih naprav in je mesečno zadolžitev malenkostno presegla. Še vedno je v montaži serija 16 mm projektorja. EV-2 je bilo dovolj dobavljeno v avgustu, v septembru pa so končali 7 setov teleoddajnikov in sprejemnikov.

DE ŠTEVCI je mesečno zadolžitev kljub težavam vrednostno dosegla, po asortimanu pa so nastala manjša odstopanja. Izdelali so večjo količino dvotarifnih trifaznih števcov, kar je glede na konjunkturo tudi prav.

DE STIKALA po prikaznem rezultatu plana ni izpolnila, toda v obratu se je pri

izpisovanju dokumentacije ugotovila napaka, kar bo popravljeno pri obračunu za mesec oktober.

DE TELEFONIJA je plan izpolnila, nastopajo pa stalni problemi z nabavo materiala. Na liniji central v ohišju so ves mesec nastopale težave zaradi neredne dobave kondenzatorja 2x2 μF od kooperanta.

DE MEHANIZMI so plansko zadolžitev presegli predvsem zaradi kompletiranja izdelkov, ki v tem mesecu niso bili planirani.

V devetih mesecih smo v tovarni izdelali za 246 milijonov 688 tisoč 835 din izdelkov. Posamezni obrati imajo v kumulativni naslednji rezultat:

DEVETMESEČNA PROIZVODNJA

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	117,8
Kinoakustika	117,4
Produkcija	250,0
Elektromeh. izdelki	130,4
Električni števc	104,0
Stikala	98,4
Telefonija	107,6
Merilne naprave	99,2
Mehanizmi	109,7
Orodjarna	123,3
Vzdrževanje	36,3
Skupaj	109,5

Vsi obrati so kumulativno na planu razen stikal, katerih problem bo rešen v oktobrskem poročilu.

PRIMERJAVA DEVETMESEČNE PROIZVODNJE (1969—1970)

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	132,8
Kinoakustika	115,4
Produkcija	81,2
Elektromeh. izdelki	114,6
Električni števc	93,7
Stikala	102,1
Telefonija	137,7
Merilne naprave	101,4
Mehanizmi	126,2
Orodjarna	91,0
Vzdrževanje	24,4
Druge storitve	81,9
Skupaj	115,3

V letošnjem letu proizvajamo za 15 % več. Največ od tega odpade na telefonijo in sicer 37 % v devetih mesecih, kar je prav glede na poslovno politiko tovarne. Edino števci proizvajajo za 6 % manj, toda ob koncu leta bo proizvodnja povečana. »Mehanizmi« presegajo za 26 % lanskeletno proizvodnjo.

Informacijsko dokumentacijska služba in njene perspektive

Oddelek za dokumentacijo, ki se nahaja v Zavodu, zaje- ma knjižnico, obdelavo in po- sredovanje informacij ter predstavlja osrednjo informa- cijsko službo za celotno pod- jetje Iskra. Tu se nahaja cen- tralna nabava in evidenca strokovne literature in velika knjižnica, dokumentacija strokovnih knjig in člankov, izdelava odgovorov na vpra- šanja ter izdajanje informa- tivnih biltenov. Pri organiza- cijah in obratih pa so priro- čne knjižice, ki delujejo v skladu s centralno knjižnico po enotnem sistemu. Strokov- ni fond literature obsega dan- es 16.000 knjig, 327 tekoče naročenih strokovnih doma- čih in tujih revij, zbirko pro- spektov ter številne druge strokovne dokumente, ki za- devajo področje Iskre.

Cepprav zgornje številke o velikosti strokovnega fonda govore, da imamo kar lepo zbirko potrebne literature, obstoja dejstvo, da je dokaj literature že zastarele, saj se ravno na elektrotehničnem področju, predvsem pa v elek- troniki, tehnika izredno hitro razvija in spreminja. Prav zato je potrebno nabavljati nove materiale, knjige in re- vij, če želimo stopati v koraku z razvojem tehnike v sve- tu.

Iskra je združeno podjetje s precejšnjo decentralizacijo, zato je nujno potrebna orga- nizirana informacijska služba, ki seznana strokovnjake o novih dosežkih v svetu. Za- radi vedno večjega števila do- kumentov v obliki knjig in revij, je danes problem ažur- nega obveščanja s sedanjimi sredstvi prepočasen, zato smo se lotili naloge, kako bi upo- rabili v te namene računal-

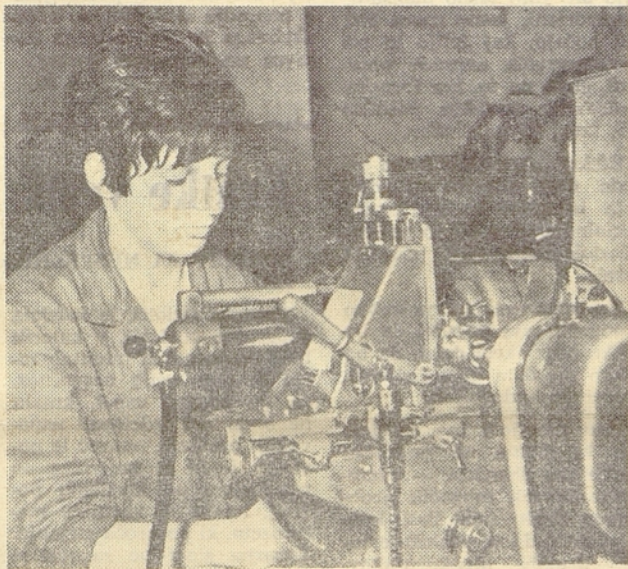
nik. Razvili smo sistem avto- matskega iskanja informacij ter bilten, Sistem je zasnovan na tkz. deskriptorjih (geslih v slovenskem jeziku). Novi sistem, imenovan SAIDC (si- stem za avtomatizacijo infor- macijsko dokumentacijskih centrov) omogoča organizaci- jo posebne informacijske službe SDI (selektivna disemi- nacija informacij), ki bo in- formirala strokovnjake glede na njihova interesna področ- ja.

Z uvedbo računalnika v in- formacijsko dejavnost Iskre, želimo dvigniti nivo informa- cij in s tem omogočiti boljše izkoriščenost literature, kajti uporaba najnovejših dosež- kov v svetu, do katerih vodi tudi informacijska služba, je pri nas še vse premajhna.

Številni tehnološki in razvojni problemi, s katerimi se vsakodnevno srečujejo stro- kovnjaki, so lahko že neke rešeni in opisani v strokov- nem članku ali knjigi. Tudi ob vsakem začetku razvija- nja novega izdelka, je poiz- vedba po literaturi nujno po- trebna.

Naš dokumentacijski odde- lek razpolaga s številnimi kartotekami in referatnimi bilteni, s pomočjo katerih lahko v dokajšnji meri re- šuje postavljene probleme. Z lastnimi fondi literature, ki jih stalno dopolnjuje z no- vimi in v povezavi s sorodni- mi knjižnicami (CTK), lah- ko zadovoljivo rešuje vsako- vrstne zahteve strokovnjakov v Iskri.

L. V.

Obrat »URNI MEHANIZMI« Lipnica je dosegel v septembru lep proizvodni uspeh. Na sliki: Kamera je tokrat »ujela« tov. Slavico Varl v proizvodnji obrata

Kadri kadri... tudi v ZDA

Ameriško ministrstvo za delo je pretekli mesec v so- delovanju z gospodarsko zbornico SRS priredilo v Ljubljani dvodnevni seminar o planiranju kadrov, pridobi- vanju kadrov, izobraževa- nju in šolanju kadrov.

Menimo, da je prav, da za- interesiranim delavcem v Iskri posredujemo nekaj iz- kušenj strokovnjakov ameri- škkih podjetij, ki so sodelova- li na tem seminarju.

Za uvod naj povem, da so nam vse predavatelje pred- stavili, povedali kakšna je njihova delovna kariera, kak- šne šole so končali in nam povedali tudi koliko so stari, da so poročeni in koliko ima- jo otrok. Vse to je morda za- nas, ki smo bolani na naslo- vih (titelnih) morda nena- vadno, ker nam titel pomeni vse, njim (Američanom) pa pomeni delo oz. uspešno opravljanje dela vse. Našte- vanje, podatkov iz zasebnega

življenja predavateljev, pa je predavatelje približalo nam poslušalcem in udele- žencem seminarja, napravilo nam je vzdušje prijaznejše, domače, ker predavatelji ni- so bile anonimne osebe, vi- soko visoki strokovnjaki, temveč ljudje, z določenimi različnimi ali bogatimi izku- snjami v zvezi s kadrovske problematiko tamkajšnjega gospodarstva in njihovih podjetij. Toliko za uvod in premislek vsem, ki prirejajo ali organizirajo seminarje, tečaje ali predavanja za naše ljudi, pa tudi samim preda- vateljem v premislek.

Sedaj pa bi vam rad po- sredoval nekaj misli in ugo- tovitve, ki so nam jih nani- zali naši predavatelji. Morda so bili predavatelji v svojih izvajanjih preoptimistični in niso kritično gledali na sam odnos dela do rezultatov de- la, vendar to tudi ni bil na- men njihovega predavanja.

Torej začnimo (četudi za marsikoga z že znanimi re- nicami):

Eden ciljev korporacije, kjer predavatelj dela, je tudi stalno izboljšanje zaslužkov svojih delavcev. Zato posve- čajo planiranju proizvodnje izredno skrb, saj jim proiz- vodnja edina prinaša delo in zaslužek, je pa tudi osnova za vsakršno kadrovske plani- ranje.

Poznajo kratkoročno plani- ranje proizvodnje, ki temelji na konkretnih naročilih in sklenjenih pogodbah, ter dol- goročno, ki sloni na znanst- venem ocenjevanju bodočih tržnih pogojev. Za tako oce- no pa so podjetju potrebni mnogi podatki in informaci- je. Najbolj se zanesejo na lastne informacije, ki jih po- sreduje njihov »marketing« (z oceno trga), »planski od- delek«, ki zasleduje trende gibanja tržnih potreb, mon- taža in servis ter ne nazad-

Skrb za delovnega človeka

Sestanek socialnih delavcev pri Mestnem sindikalnem svetu — sindikata delavcev za področje Ljubljana.

Zveza sindikatov Slovenije — mestni svet je sklical prejšnji teden sestanek so- cialnih delavcev iz delovnih organizacij iz področja Ljub- ljane. Tov. Rudi Bregar je v uvodu pojasnil čemu je ta sestanek organiziran, kaj pri- čakuje od tega sestanka. Predvsem je poudaril, da želi sindikat, kot organizacija, ki je poklicana in prva odgo- vorna za življenjske razmere zaposlenih, imeti več in kon- kretne stike s socialnimi de- lavci v delovnih organizaci- jah, ki se ukvarjajo s social- no problematiko nasploh, ta- kozvano »skrbjo za človeka«.

Izrazil je tudi pripravlje- nost konkretne pomoči sindi- kata tem službam, v kolikor bo kjerkoli potrebna. Važno je predvsem, da se ta skrb za človeka vsestransko pove- ča, da se to delo programira in izvaja prek samoupravnih organov in družbeno politič- nih organizacij. Sindikalna organizacija lahko tu odigra veliko vlogo, zato naj se so- cialni delavci povezujejo s sin- dikal. org. in vzajemno s njimi izvajajo akcije, katerim sami niso kos, oz. bodo uspešnejši, če jih bodo izva- jali skupno s sindikatom.

Ugotavlja se tudi da delov- ne organizacije teh služb še nimajo povsod organiziranih oz. da se še celo tam, kjer so te službe organizirane ni de- lo programirano v smislu skrbi za človeka, ampak se socialni delavci ukvarjajo z vsemi mogočimi opravili iz- ven svojega področja ter se borijo z osnovnimi delovnimi pogoji, da bi lahko delo ne- moteno opravljali. Socialna delavka iz Saturnusa je neka- zala nekaj smernic, lastnih iz-

kušenj, problemov in težav okrog dela in metode dela so- cialnih delavcev ter poudari- la potrebo kako važno in po- trebno je delovati tudi navz- ven (občinska skupščina, kra- jevna skupnost, druž. pol. organizacije itd.) ter da je nujno, da je socialni delavec tudi družbeno pol. delavec, če hoče biti dejansko uspe- šen.

Na koncu smo se dogovori- li, da ustanovimo glede na potrebe in nujnost iniciativni odbor, ki bi pripravil vse po- trebno za ustanovitev primer- nega organa socialnih delav- cev iz delovnih organizacij v mestnem merilu.

Zveza sindikatov — mestni svet je poudaril temu organu vso materialno in drugo po- moč za čim uspešnejše dose- ganje ciljev, ki si jih bo za- črtal kot strokovni organ.

Gospodarstvo in cene

(Nadaljevanje s 5. strani)

ekonomskega stališča ni mo- goče zameriti.

Vse te stvari so dobro zna- ne ljudem, ki se ukvarjajo z znanstvenimi in gospodarski- mi analizami. Toda treba jih je ponavljati, da se rešitve ne speljejo na napačni tir. Koli- kor bi v razpravah o ekonom- ski politiki za leto 1970 obve- ljali nazori, da je za narašča- nje cen krivo gospodarstvo in podjetja (ki jih je treba zato administrativno nadzo- rovati), pride lahko do na- pavnih zaključkov in ukre- pov, ki bi že ob samem star- tu v leto 1970 omajali temelje zdrave ekonomske politike.

(Po »Privredni vijesnik«)

nje finančna direkcija, ki upravlja z denarjem podjet- ja.

Tržišče zelo niha, zato mo- ra podjetje imeti izredno sposobne ljudi, ki znajo stal- no proizvodnjo prilagajati zahtevam trga, hitro spre- minjati plane (proizvodnje, na- bavne...) ter sproti izraču- navati predvideno stopnjo rentabilnosti, zahteve za strojni park, potrebna obrat- na sredstva, zaslužke... or- ganizacijsko strukturo, ka- dre... Vse te podatke mora vodstvo imeti stalno tekoče na razpolago, če hoče de- jansko uspešno voditi podjetje, odločati in za svoje odločitve odgovarjati — vse to pa nič brez kompjuterjev, nič na pamet ali pa znani paroli: povuci — potegni.

V njihovem podjetju je av- toriteta jasna od vrha od vr- ha do dna. Ve se kdo je ko- mu nadrejen in kdo podre- jen, kdo je za kaj pristojen in kdo za kaj odgovarja. V podjetju imajo 5 nivojev av-

toritete in se drže znanstve- no ugotovljene formule, da more nekdo imeti največ 8 in najmanj 3 podrejene, da jih lahko uspešno vodi, oz. da je tako vodenje tudi smi- selno.

Često organizacijsko struk- turo prirede ljudem, ki za- sedajo vodilna delovna me- sta, vendar svariijo pred pre- tiravanjem, kajti kaj rado se ob odhodu takega vodilnega celotna organizacijska zgrad- ba poruši (odhod, smrt, upo- kojitev, težka bolezen...).

Tudi pri njih je fluktuacija dokaj močna, zato so prisi- ljani leto za letom organizi- rati razne tečaje za zaposlene vse od predelavcev navzgor. Nihče ne more zasesti višjega delovnega mesta (npr. napre- dovanje v predelavca) če ni uspešno končal ustreznih te- čaj. Pridobiti si mora ustre- zno izobrazbo in znanje za vo- denje ljudi — ni drugega na- čina napredovanja! I. S.

(Nadaljevanje v naslednji številki)

Lep izlet na Vršič

Dne 12. 9. 1970 je sindikalna podružnica Uprave in orodjarne Tovarne elementov za elektroniko organizirala izlet kolektiva na Vršič. Zjutraj ob 6. uri je odpeljal Slavnikov avtobus udeležence preko Vrhnike v Idrijo, kjer je bil kratek postanek in ogled mesta. Pot se je nadaljevala preko Tolmina, Bovca v Trento, kjer je bil ogled

počitniškega doma Iskra in muzeja, ter kosilo.

Po daljšem postanku se je pot nadaljevala k izviru Soče, mimo Kugyjevga spomenika na Vršič. Z Vršiča je bil povratek preko Kranjske gore z ogledom Ruske kapelice do Radovljice, kjer je bila večerja.

Celodnevno izredno prijetno vzdušje je bilo zaključeno s povratkom v Ljubljano z željo, da bi bilo tako prijetnih izletov čim več.

Na sliki je avtobus z izletniki tik pred odhodom iz Trente.

M. Baloh

DOPISUJTE V ISKRO

SAMOGL.		... IZ TARAS-CONE	ZDRAVN. ZA US. DOLEZ.	PREŠER. PRIJA TELJ	TOV. ŠPORT. ORODJA
KORAL. OTOK					
POTEZA					
TITAN		HUD PRIZ LAD			
OSEB. ZAIHEK		GRŠKA CRKA		SEVER	
		ŠPANIJ.		NAMIŠ LJEN	
VSRKA-TI					MESTO V ŠPANIJ.
PARAB. ZREBEC		STRAN PRED NASTOP			
ENAKA SOGL.		MESTO V TRAZIL			
		VELIKA POSODA			
MISLE-ČI DUH		NORVEŠ KA		GUSTAV IPAVEC	
		RADIJ		OKVIR	
TRIVSKI BOG T-JUBEZ.			TOVAR. TELEV.		
			REKLO		
PAJNA PAVNA					GLASB. ZNAME-NJE
DAIM.M.TME					
MAN-GAN		VELIKA PESNI-TEV	ZDRAV. RASTL. DUSA UMRLEG.		
GR.BOG MODRO STI				GRŠKA CRKA	
DRAG KAMEN				LATIN. VEZNIK POLMER	
EVEN-TUALNO		LETOVIŠČE V BOLGAR.			

Program dela službe za reševanje kadrovske socialne problematike, sestavni del programa delovne organizacije

Delovna organizacija, ki hoče imeti dober poslovni rezultat (kar je cilj in obveza vsake delovne organizacije) svojo poslovno politiko načrtuje in sicer dolgoročno, srednjeročno in kratkoročno. Prav zato je kadrovska socialni program sestavni del gospodarskega plana - poslovne politike podjetja. Saj so kadrovske cilji in cilji socialnega delavca pri reševanju kadrovske socialne problematike sestavni del osnovnih poslovnih ciljev podjetja, kot nujen pripomoček za doseg osnovnega cilja. Seveda morajo biti zato jasno napisani, dogovorjeni, jasno mora biti kaj hočejo, kaj želijo in od samoupravnih organov potrjeni, glede na to, ker formira kadrovska socialno politiko DS, izvajajo pa službe.

Effekti dela te službe so seveda tudi dolgoročni, prav zato je važno za kadrovska socialno službo, da so poslovni dolgoročni cilji podjetja jasni.

Zaposlenemu je potrebno omogočiti vse pogoje, da bo lahko brez skrbi delal, da bo lahko pri delu in v življenju srečen in zadovoljen.

Prav zato je važno, da služba, ki deluje na področju »skrbni za človeka« — razreševanju vseh mogočih problemov ljudi, ima širši koncept dela, da se poslužuje tudi drugih strokovnjakov, zdravstvene službe, nevropsihiatrične, psihologov itd. itd. Skratka kadrovska socialna služba naj deluje teamsko.

Toda, kje so problemi?

Problemi so prav v tem, da tovarne nimajo povsod dovolj strokovnjakov (ali ponekod nobene) službe, ki bi zapletene probleme in težave ljudi reševala. Saj ni znano, da v tovarnah še niso dovolj odprli vrat za zaposlitev socialnih delavcev ter da se ti tam kjer so, še borijo za svoj status, za enakopravna tretiranja kot službe.

Tako kot se na vseh nivojih, v vseh delovnih organizacijah kaže potreba po strokovnjakih za organizacijo dela, za razvoj, prodajo, inženirje take in drugačne, ki bodo skrbeli za realizacijo proizvodnih programov, za vzdrževanje slehernega stroja, orodja, za razvoj novih artiklov itd., bi se morala kazati potreba tudi po službah, ki bodo reševale probleme ljudi, ter skrbela za doseg boljše družbenega in življenjskega standarda zaposlenih.

Te službe — strokovnjake postavljajo v kapitalističnih državah zelo intenzivno, saj

jim to vendar pomeni ekonomski učinek, ekonomska računica jih sili v to. Mar smo mi tako bogati, da nam to ni potrebno?

Ni vseeno kako ima človek urejene svoje osebne probleme, varstvo otrok, šolanje, stanovanjske in družinske razmere, medčloveške odnose in kako se v delovnem okolju počuti. Od tega vsega je odvisen ves njegov učinek dela in na koncu uspeh celotne delovne organizacije.

Moderna organizacija dela, vedno bolj mehanizirano delo, bo vedno bolj postavljalo v ospredje svobodnega, brezskrbnega in zadovoljnega delavca na delovnem mestu.

I. K.

Kratke vesti

REŠITEV ZA NESPECNE-ZE?

Tovarna Oriolik je izdelala uspalne postelje, v katerih baje že po nekaj minutah zaspajo še tako velik nespečnež. Če bo poskus uspel, kmalu ne bodo več izdelovali uspalnih praškov, temveč le postelje. Le-te se na videz ne razlikujejo od klasičnih postelj, imajo pa vzgrajen mehanizem, ki povzroča guganje. Tovarna sicer ne zagotavlja v garancijskem listu, da bo vsak kupec v njeni postelji kmalu zaspal, ker ga bo naprava neprestano gugala, če pa bo pred spanjem naravnal posebno budilko, bo spečega spet zbudila s prijetnim guganjem.

Postelja bo baje koristna tudi pri zdravljenju težjih bolnikov, ki morajo veliko ležati. Poskusi na zagrebških klinikah so pokazali, da uspalna postelja preprečuje poškodbe pri takih bolnikih. Uporabljali jo bodo tudi za hujšanje. O ceni pa tovarna še ni spregovorila. V naših trgovinah bodo verjetno predstavili prve tovrstne postelje že letos.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva ZP Iskra Kranj, industrije za elektromehaniko, telekomunikacije elektronično in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — Odgovorni urednik: Janez Silc — Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Naslov uredništva: ISKRA Kranj, Savska loka 4, telefon 22-221, int. 333 — Tisk in kličje: »ČP Gorenjski tisk« Kranj

ZAHVALA

Za vse, kar so storili številni sodelavci podjetja »ISKRA« Sprejemniki, Sežana, zlasti za množično spremstvo na zadnji poti našega ljubelega in dobrega sina

JOZETA SVETLICA,

se starši in bližnji sorodniki vsem prisrčno in toplo zahvalujemo. V veliko tolažbo nam je, da je imel toliko prijateljev, ki so se prišli posloviti od našega najdražjega in svojega nesebičnega prijatelja in sodelavca. Prav tako velja naša zahvala tudi vodstvu tovarne, ki je organizirala spremstvo na pogrebu.

Nimamo besed; vsem naša globoka hvala za vso pozornost in izraze sočustvovanja.

Družina Svetlič
Brestovica

ZAHVALA

Ob izgubi moje drage žene in mame

PEPCE MARCHEL

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam iz tovarne merilnih instrumentov Otoče za izraze sožalja, podarjeno cvetje ter vso nudeno pomoč v težkih trenutkih ter številno spremstvo na njeni zadnji poti.

Zalujoči: mož Henrik, sinova Leon in Henrik

ZAHVALA

ob prerani izgubi moje drage mame

MARIJE ROZMAN

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam na traku trifaznega števca, za izraze sožalja in podarjeni venec.

hčerka Anica Vidmar

ZAHVALA

Vsem, posebno svojim sodelavcem, ki so ob smrti mojega sina Andreja sočustvovali z menoj, iskrena zahvala. Podarjeni denar sem v njegov spomin poslal za dobrodelne namene. Hvala za cvetje in poslovitev od njega ob koncu njegove kratke življenjske poti.

Mirko Campa
Elektromehanika — MN